

ZÉK
Ó Z S E H
 séből
 zetség nélkül az
 mely tiszta szólnak vére
 100 kiként
 zán egész felbont
 nek vé kioldó
 telni kézzel
 A 18 60 19 20
 C 17 60 18 20
 0 18 — 18 60
 1 17 60 18 20
 2 17 — 17 60
 3 16 — 16 60
 4 15 40 16 —
 5 14 40 15 —
 6 14 — 14 40
 7 13 — 13 40
 8 11 80 12 20
 9 10 60 11 —
 10 8 60 9 —
 11 8 60 9 —
 12 8 60 9 —
 13 8 60 9 —
 14 8 60 9 —
 15 8 60 9 —
 16 8 60 9 —
 17 8 60 9 —
 18 8 60 9 —
 19 8 60 9 —
 20 8 60 9 —
 21 8 60 9 —
 22 8 60 9 —
 23 8 60 9 —
 24 8 60 9 —
 25 8 60 9 —
 26 8 60 9 —
 27 8 60 9 —
 28 8 60 9 —
 29 8 60 9 —
 30 8 60 9 —
 31 8 60 9 —
 32 8 60 9 —
 33 8 60 9 —
 34 8 60 9 —
 35 8 60 9 —
 36 8 60 9 —
 37 8 60 9 —
 38 8 60 9 —
 39 8 60 9 —
 40 8 60 9 —
 41 8 60 9 —
 42 8 60 9 —
 43 8 60 9 —
 44 8 60 9 —
 45 8 60 9 —
 46 8 60 9 —
 47 8 60 9 —
 48 8 60 9 —
 49 8 60 9 —
 50 8 60 9 —
 51 8 60 9 —
 52 8 60 9 —
 53 8 60 9 —
 54 8 60 9 —
 55 8 60 9 —
 56 8 60 9 —
 57 8 60 9 —
 58 8 60 9 —
 59 8 60 9 —
 60 8 60 9 —
 61 8 60 9 —
 62 8 60 9 —
 63 8 60 9 —
 64 8 60 9 —
 65 8 60 9 —
 66 8 60 9 —
 67 8 60 9 —
 68 8 60 9 —
 69 8 60 9 —
 70 8 60 9 —
 71 8 60 9 —
 72 8 60 9 —
 73 8 60 9 —
 74 8 60 9 —
 75 8 60 9 —
 76 8 60 9 —
 77 8 60 9 —
 78 8 60 9 —
 79 8 60 9 —
 80 8 60 9 —
 81 8 60 9 —
 82 8 60 9 —
 83 8 60 9 —
 84 8 60 9 —
 85 8 60 9 —
 86 8 60 9 —
 87 8 60 9 —
 88 8 60 9 —
 89 8 60 9 —
 90 8 60 9 —
 91 8 60 9 —
 92 8 60 9 —
 93 8 60 9 —
 94 8 60 9 —
 95 8 60 9 —
 96 8 60 9 —
 97 8 60 9 —
 98 8 60 9 —
 99 8 60 9 —
 100 8 60 9 —

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Placa SIMONFFY-ház a város-
 házával szemben

HIRDETME NYEK.

Előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
 valamint a lap szellemi részét illető
 minden közlemények ide intézendők

Bérmentellen levelek csak ismert kezektől
 fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előzetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán	
küldve:	
Egész évre	10 ft — 10
Félévre	5 ft — 5
Negyedévre	2 ft 50 — 2.50
Egy órára	1 ft — 1

Hirdetési díj:

Öt-hasábpetszoros egyszeri beigatásáért 5 kr
 Bélyegdíj minden hirdetésért külön 50 kr
 Nyúltér 4 hasábpetszorosért 20 kr.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Szombat, aug. 23.

164. szám

A vakandturás.

Napok óta beszélnek, egyik ember
 sutogva közli a szomszédjával, mint va-
 lami félelmes titkot, a másik nagy han-
 gon hirdeti az utolsó ítélet trombitahar-
 sogása gyanánt, hogy Debreczenben új
 pártalakulás készül. Szerkesztőségünk
 is fölkeresték már többen t. elvtársaink
 közül, hogy megkérdezzék: mi igaz
 mind e lázasan terjesztett hírekből? A
 gyöngédebb idegzettek közt akad már
 olyan is, a ki aggódva tekint a városi
 tisztújítás elé, mert az alakuló új párt-
 nak természetesen első dolga lesz elfog-
 lalni a városházát, a hivatalokba beül-
 tetni saját embereit s innen aztán hatal-
 mába keríteni az egész várost.

Egyelőre a bölesen kifundált terv
 szerint csak a városi közügyek iratná-
 nak jelszója a zászlóra. Ily czím alatt
 indulna meg a toborzás a szabadelvü
 párt sorai közt. A kinek bármintemü pa-
 nasza van a város tisztviselői közül va-
 laki ellen, a kinek valami elintézetlen
 baja vagy valami peres ügye van a vá-
 rossal, az mind szívesen láttatik a nagy-
 lelkű új párt kebelében. Édesgetnek az
 embereket tyúkkal, kalácsal, mint az
 ily alkalmaknál szokás, csak segítsék
 tolni a szekereket.

Nem tudjuk, találkozik-e oly hisz-
 keny lélek, a ki be hagyja magát fog-
 gani a tehetetlen nagyravágyás ez erő-
 ködsének igás szekerébe. Alig hisz-
 szük, hogy találkozzék. De ez nem is
 fontos. A ki beakarja kötetni a szemé-
 t, ám tessék. Hanem azokat az urakat
 ó h a j t a n á n k s z i n r ő l s z i n r e i
 s m e r n i, a kik be akarják kötni
 a nagy közönség szeméit. Mert ke-
 resszük, de nem találjuk őket sehol. Plety-
 kákat hallunk, kőszá híreket, emlegetnek
 neveket, de az illetők, ha szóba állunk
 velök, tiltakoznak annak föltevése ellen
 mintha ők részeseek volnának a készülő
 komplóban. Kik hát azok, kik az új
 pártalakulás zászlóját lobogtatják, ha a
 gyanúsítottak egyenként mind megtagad-
 ják?

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A KI UR A MAGA HÁZÁNÁL.

— ELBESZÉLÉS. —

Irta: **VÉRTESI ARNOLD.**

Ne beszéljen senki olyan ostobaságot
 Tüskéy Ferenc ügyvéd urnak, hogy az asz-
 szonnyal egy kell bánni, mint a hímest-
 jással: gyöngéden, vigyázva, cirógatni, hi-
 zelegni, kedvét keresni. Tüskéy Ferenc ur
 semmit sem ad az efféle hiábavalóságra.
 Respectust kell tartani, nem kell szabadjára
 eresztöni az asszonyt. Az ur legyen igazán
 ur a hazánál.
 Tüskéy Ferenc ügyvéd ur igazán ur.
 Ha megmozdul, az egész háznép retteg. A
 gyerekek bujnak, az asszony nem tudja mit
 csináljon, a cselédek elnémulnak a konyhá-
 ban az őrök kezében gyorsabban szalad
 a toll, még a lakók is elteleg respectussal.
 Különösen a szegény özvegy asszony ott a
 hátulú udvari lakásban, a ki már a máso-
 dik évnegyveddeli házberrel adós.
 — Ki kell költöztetni, — utasítja Tüs-
 kéy Ferenc tekintetes ur a házmestert.
 Együttal kiszól az irodába is:
 — Mikorra van kintüze az árverés?
 — Egy szelid képű, csinos szöke fiatal
 ember keresi az aktákat, de nem találja.
 Nem alytalan a gyanu, hogy talán
 nem is akarja megtalálni. De Tüskéy Fe-
 rencz urnak egy szigorú pillantása észére
 téríti a fiatal embert. Az akták előkerülnek.
 21-n lesz az árverés. Ma 19-ike. Az
 ügyvéd ur mérgesen harapja el a szivar vé-
 gét. Már bizonyos, hogy az az asszony nem

Kik azok, a kik hivatottabbaknak
 érzik magukat Debreczen város ügyei-
 nek vezetésére, mint a közbizalom által
 eddig kiválasztottak? Ne bujkáljanak a
 sötétben, hanem álljanak elő, hadd lássa
 a polgárság: ime itt vannak azon jeles
 férfiak, kik az eddigieknél több érdemet
 szereztek a közügyek körül, többet fá-
 radtak, több bizalmat érdemelnek!

Próbáljuk emelgetni a leplet, mely
 e dicső férfiakat a nagy közönség szemé-
 mei elől eltakarja, de nem találunk a
 lepel alatt senkit. S végül csaknem azon
 gondolatra kell jönnünk, hogy az egész
 nem egyéb gyarló komédiánál, melyet
 ügyetlen szemfényvesztők rendeztek.

Halljuk ugyan régóta, hogy egy
 pár uri emberi fejében habarékos esz-
 mék motoznak, de tartva a neveltségessé
 válástól, soha sem mertek a habarék
 párt megalakításához Debreczenben hozzá
 fogni. Mert olyan kaczagást még nem
 látott a világ, a milyen fogadta volna
 azt a három vagy négy szál embert, a
 ki megalakult volna mérsékelt ellenzéki
 párttá Debreczenben.

De ha nyílt sisakkal nem sikerült
 ez, meg kell kísérteni, gondolák, kerülő
 uton. A habarék trójai falóvát be kell
 takarni a városi közügyek ártatlan pa-
 lástjával, hát ha így be lehetne csem-
 pészni a szabadelvü párt táborába? Hát
 ha kezét nyújtva jobbra is, meg balra
 is, hitgetve a szélsőbalt is, meg a sza-
 badelvéket is, valami coalitio útján el-
 lehetne foglalni a városházát. Mindenek
 fölött a polgármesteri széket. A szélső-
 bal szívesen oda nyújtja a hátát, termé-
 szetesen azzal a rejtett szándékkal, hogy
 alkalmas percben majd ledobja a háttára
 kapaszkodottat, ha nem akar úgy tán-
 czolni, a hogy ő fityűl. Hanem a haba-
 réki bölcesség ezt nem érti meg s azt
 hiszi, hogy ez a testvéri szövetség a vi-
 lág végéig tart.

Az egész manőver, mint látszik, fő-
 leg Simonffy Imre polgármester szemé-
 lye ellen irányul. Benne a szabadelvü
 párt legerősebb oszlopát szeretnék kidön-
 tetni. De a szabadelvü párt résen áll s

lekesülten sorakozik azon férfi körül,
 ki hat év óta annyi érdemet szerzett e
 város kormányzásában, hogy elfelejthet-
 lenné tette nevét Debreczen történeté-
 nek lapjain, ki idejének minden percét
 e város közügyeinek szolgálatára szen-
 telte, kinek minden gondolata, minden
 törekvése szülővárosának virágzása, ome-
 lése, ki nyájasan meghallgatja s elintézi
 a város legszegényebb polgárának pana-
 szát is, ki elére áll minden nemes ügy-
 nek, ki higgadt megfontolásával oly böl-
 csen csillapította le nem egyszer az ösz-
 szeütköző érdeket s ki nem ismer fárad-
 ságot, nem ismer nehézséget ott, hol e
 város javáról van szó! Nemes szívét,
 önzetlenségét, buzgalmát, tiszta kezét leg-
 konokabb ellenségei is elismerik. Nincs
 más kifogásuk ellene, csak az, hogy a
 szabadelvüpart hü tagja.

Ki szövetezik hát megbuktatására
 közülünk? Álljon elő!

Az új ipartörvény s az ipartestület megalakításának kérdése.

Irta: **Dr. Szántó Sámuel.**

III.

A testület megalakításának ellenzőit
 még egy más indok is vezérli, mely komo-
 lyabb figyelmet érdemel. Ez a társulati
 va g y o n k é r d é s e. Többé kevésbé min-
 den társulatnak van egy kis pénzalapja, mely
 eddig csak a társulati tagok érdekében elő-
 mozditására szolgált. Mikip kívánható tehát,
 hogy ezen — a szűkebb kör által megterem-
 tett alap az összes iparosok javára fordí-
 tassék? Csakhogy ezen urak megelégednek
 arról, hogy a törvény e tekintetben intéz-
 kedett a 125 §. következő passzusában: „Ha
 azonban valamely oly szakipartársulat olvad
 egy általános ipartestületbe, melynek külön
 czélokra rendelt vagyona van, az a testület
 által az illető külön iparágat üzök czéljaira
 külön kezelendő. Mennyi terök van a társu-
 latoknak, hogy alaptökeiket igazán nemes
 czélokra és úgy a saját iparáguk mint az
 összes ipar fejlesztésére fordíthassák.
 Mily szép eszme volna, ha valamely
 társulat vagyonából egy oly alapot terem-

— Ne félj Lajos, — biztatják a szökét,
 — tölünk meg nem tud a tüskés disznó
 semmit.
 — Vége legyen már! — felel az ifju utol-
 jára ingerülten. — Nem töröm, hogy valaki
 sértegetni merje a...
 A vita hirtelen elnémul. Tüskéy Fe-
 rencz ügyvéd ur kalappal a fején kijön, egy
 csomó irást oda dob az első segéd asztalára,
 aztán elmegy. Egy óra múlva itthon lesz, azt
 mondja.
 — Az egyik őrök a folyosón elesipi a
 szobaleányt.
 — Lincácska, mi történt oda bent?
 A szobaleány semmiről sem akar
 tudni.
 — Hagyjon békét az urí, mert biz isten
 a kezére ütök. Eresszen a dolgomra.
 Hanem azért nem megy addig dolgára,
 míg el nem fecsegi, hogy a tekintetes ur na-
 gyon goromba volt s a nagysága sirt.
 — Hát aztán mért?
 A szobaleány fontos képet vág. Hogy
 miért? Voltaképen nem tudhatni, hogy miért.
 A nagysága valamit kért az úrtól.
 — Tán valami új ruhát?
 — Nem, hanem valamiért nagyon kö-
 nyörgött. En már csak annyit hallottam:
 „Az én kedvemért, Ferikém, még egyszer.“
 A mire a tekintetes ur nagyot dobbantott a
 lábával: „Csitt! mert mindjárt kidobatom a
 semmirevalót.“
 Az őrök bámészkodva hallgatja.
 — Mit gondol Lincácska, kit érthetett a
 tekintetes ur?
 A szobaleány hamiskásan mosolyog.
 — Hát mit tudom én! A ki nem ludas,
 ne vegye magára
 — Öt perc múlva nagy suttogás van az

tene, amelyből szorgalmas s jó tehetségű
 ipar-tanonczok részére, vagy egyes tehetsé-
 ges segédek kiképzetésére ösztöndíjak alkot-
 tatnának, lehetne az alap elszegényedett,
 vagy elbetegedett iparosok segélyezésére.
 Sőt ha ezen ideális czéloktól eltekintünk s
 gyakorlati irányban akarunk a tökélet felhasz-
 ni, mily közel fekszik egy könnyen megva-
 lósítható terv. A legközelebb időben Bécsben
 kisiparosok részére használható kisebb gépek-
 ből gyönyörű kiállítás rendeztetett. Mily
 gyakorlati dolog volna a társulati alaptól a
 társulat tagjai részére s használatára ily ki-
 sebb gépeket hozzattatni.

Fájdalom jól tudom, hogy szavaim csak
 „kiállító hang a pusztában“ leendnek. Az ember
 gyarlóságai közé tartozik, hogy nem szeret
 megszokott életmódjától eltérni, nehezen tudja
 magát az új viszonyokba beletalálni. Kár-
 hoztatja az embereket, a társadalmat, okozza
 az idők mostohaságát, de nem akarja észre-
 venni, hogy az idő, a kor, a műveltség min-
 den haladt, csak ő maradt hátra.

Az ipartársulat fenntartása mellett tehát
 semmi érthető érv nem szól. Maga a törvény
 V. fejezete is oly röviden jár el a társulat-
 tokkal, hogy már ebből is kitűnik mily kevés
 fontosságot tulajdonít ezeknek.

Nézzük most az ipartestületek czélját,
 hivatását. Mit nyújt az ipartestület s mivé
 fejlődhetik?

A törvény értelmében ott hol legalább
 is száz képesítéshez kötött iparággal foglal-
 kozó iparos lakik, az emített iparosok
 2/3-ának kívánatára, az ipar s kereskedelmi
 kamra meghallgatásával s a törvényhatóság
 hozzájárulásával testület alakítandó.

Az ipartestület czélja: „az iparosok
 közt a rendet s egyetértést fenntartani; az
 iparhatóságnak az iparosok közt fenntartandó
 rendre irányuló működését támogatni, az ipa-
 rosok érdekeit előmozdítani s őket haladásra
 serkenteni.“

A czél eme rövid körülvonalozása is
 eléggé tanúsítja mily nagy jelentőséget tu-
 lajdonit a törvény a testületeknek, s mily
 nagy hatáskörrel ruházta azt fel. Valóságos
 önkormányzat. Az iparos a maga bajait, a
 segéd a főnöke közötti ügyeket nem kényte-
 len az iparhatóság elé vinni, rendezheti egy

irodában. Még az első segéd is leteszi a tol-
 lát s fejt vakarja.
 — Hüm, hüm, fele se bolondság.
 A szobaleány jön az üzenettel:
 — Tisztelteti a nagysága Szabó Lajos
 főúrát, ha tetszenék megint olyan mustrát
 rajzolni...
 A szöke ifju úgy megzavarodott, hogy
 szárával mártja a tollat a tintatartóba.
 — Eredj már, — unszolja társai, —
 ha ő nagysága parancsolja!...
 Csaknem tántorogva megy ki az irodá-
 ból a szöke fiu. Érti, hogy arca lángol, feje
 kábult, gondolatai összevissza keringenek,
 vére lázasan lüktet.
 Tudja, hogy csak éretlen tréfa, a mit
 társai üznek vele. Mi lehetne egyéb? De
 azért megzavarodását, fölindulását nem bírja
 palástolni. Dadogva ejt ki egy pár szót, a
 mint a szalomba belép s kezét esőkoló nagy-
 ságának.
 Az ügyvédnek meghökkenve tekint reá s
 most ő is elpirul. Ugy látszik, mintha keresné
 de nem találná a szavakat. Pillantása zava-
 rodottan fordul el s ujjai gépiesen forgatják
 egy könyv lapjait.
 — Boecászon meg... igaz, valamire
 kérném, — szólal meg végre. — Ön oly ügye-
 sen rajzol. Sziveskedik nekem ezt a mintát...
 hová is tettem?... Mindegy, majd megke-
 resem... Hanem még... de ne itéljen el,
 látja, én őszintén akarok lenni önhez... hi-
 szen valamikor jó barátok voltunk. Emlék-
 szik még?...
 Az ifju emlékeztetésében rég eltűnt évek
 villannak át. Látja a kis falut, a szerény
 paplakot vén akáczfák árnyékában, a kertecs-
 két rezedáival, violáival, fehér liliomaival, a

gyként kívánja
észet egy fél-
speczial tantar-
eséleti erkölcs-
irodalom törté-
nokát illeti, az
atástan a népis-
szterlamn Ernő
atni valamelyik
A hittanhalgatók
er 1-ig kölessek
zni, mert külön-
nek, ugy azon
i tantárgyakból
vizsgát tenni.

t még mindig
azonban a mit
árnak az angol
gozott terve a
ma érkezett meg
ba ment lovas-
fa közt hat ha-
ét, hogy a fo-

iktus sem fog
abb erre mutat-
Khina Angol-
n el van szánya
n újabb tárgya-
oen, hogy a fel-
nyerjenek. A há-
rszág nem fo-
tést.

y a franciaia
konczia állampol-
pviselőre bizta-
ek szerint a pá-
eket tesz az el-
még nincs meg

églagosnak lát-
futseni arzenál
ket is vették.
etést folytatott
párisi kínai kö-
redes kijelenté-
Li-Pong-Pao ma-
g hangzik. Az
ok attól, hogy a
mert a kínaiak
a hadiszerecsét.
eg nekünk, mert
tént. A kiállítás
nem volt befog-

ártérítés végett
iatt meg a mi-
töréig, miutha a
bre nézve nem
kivánt összeg-
essziót s inkább
reinek, mint el-
feltételeit. Ha
várost elhagyja,
a Páris. — A
gy a Kínával
s az ágyuknak
holnap fognak
Csen bevételét

K.

ház elemi fia és
névről megjelent
a j o s i s k . szék
ertesítő szerint
an 1614 növen-
összesen tehát
az 1885-ik év.
állít a szon-
gyhangulag ki-
ván venni. Ily
esot, hogy ezen
hozzájárulása-
cs nem késett
és a szükse-
rtot megszava-
obb elismerés
k és nagy lel-
hajtó bizottsá-
stülettel egyet-
ket tegye meg.
us 25-ik nap-
ban a kiállítás
tság elnökehez
szteri tanácsos
dányt pedig a
ét, azoa kére-
árgyak térdjé-
a nemes város
éltóztassék. A
ert. Most tehát
szint a tanítók
vel, részint a
azási-rajzolás-
munkálatával
zt vegyen. Az
a munka meg-
a tanév végére
ett.

honvéd száza-
Debreczét vá-
helyeül, s már
külöztött.

sert, a Csanak
sei befejeztet-
ezdve az a ta-

A debreczeni esküdtzéki kerület sajtóvizsgálóbírája Simonffy Antal előtt több rendbeli sajtóperben vizsgálók vannak folyamatban. — Kettőben már a vizsgálat teljesen be lett fejezve, s az összes iratok áttették a törvényszékhez, hol a sajtótárgyalásra határidő fog kitűzteni. Az egyikben a vádló Vég Pál h. szoboszlói lakos ügyvéd, a vádlott pedig Fogthúy János h. szoboszlói földbirtokos. Ez utóbbi Vég Pál a „Hajdumegye“ című lapban rágalmozta és „gyáva gazember“nek mondta. — A másik sensatív sajtóper antisemita jelleggel bír, mert ezt Margitay Gyula antisemita képviselő indította meg Goldhammer Albert h. bősörményi ügyvéd ellen, ki az ottani 48-as pártkör megbízásából Margitay ellen egy falragaszt szerkesztett. — Eme sajtóperben a vádlót Margitay Dezső fővárosi ügyvéd és jeles író fogja képviselni. — Érdekes egyuttal megemlíteni, hogy Goldhammer Albert ügyvéd is sajtóper indított Margitay Gyula ellen, a miért ez ama falragaszt adott válaszában azt írta, hogy: „ama szenyirat csupán egy piszoktól büzös, beestelen agyban fogamzhatott meg, s azt csakis egy piszkos zsidó, egy aljas orozva maró kutya készítette, olyan ember, a kivel nem érdemes, hogy tisztességes ember társaságba keveredjék.“ Goldhammer Albert eme perben Dr. Oroz István ügyvéd fogja képviselni. Ez utóbbi sajtóperben a vizsgálat csak akkor lesz megkezdhető, ha előbb Margitaynak mint vádlottnak mentelmi joga a képviselőházban felüggesztetik.

Debreczeni dohánygyár kiált fel a nagyváradi „Szabadság“. A m. kir. pénzügymin. írja, leiratott intézett hogy a N.-várad városba kért dohánygyárat ezuttal Debreczennek engedélyezi. A leirat hangsúlyozta hogy részint az üzleti forgalom nagysága utalta a dohánygyárat Debreczenbe, részint azért engedélyezték oda, mert az ingyen ajánlott fel részére helyiséget.

— **Első bimbó.** Ez a czime a legújabb helybeli zenetérképnek, mely a 39-ik gyalog ezred zene kara által még csak néhány nap előtt lett bemutatva, s ma már népszerűségnek örvend. Az „első bimbó“ tehetséges szerzője városunk egyik tekintélyes lakosa Dr. Szikszay ur, a ki mint halljuk a jövő színi évad alatt több zenei terméket óhajtatja a nyilvánosság elé vinni.

— **Kinevezés.** A debreczeni kir. pénzügyi-igazgatóság Zábory Lajos ügyvédjelöltet, a b. újjalul m. kir. adóhivatalhoz adóosztázt nevezte ki.

— **Az iparoskör zászlójára** ujabban adakoztak Jóna a Dániel ivé: Baross István, Fráter Imre; Kovács Sándor, Szalay István, Vértessy István 2—2 frtot, Szabó Zsigmond, Epstein Lázár, Aron Miksa, Móricz Bertalan, Fábricius Géza, Kuczik Gábor, Weisz Sándor, Dr. Popper Mór, Ormós Félix, Lédig Sámuel, Trázi György, Horog József, Szerdahelyi Adolf, Scheer Lajos, Radicz Simon egy-egy frtot, Schwarcz Lázár, Balogh Lajos, N. N. Ember István 50—50 krt., összesen 27 frtot, mely becses adományokért fogadják a szives adakozók az iparoskör részéről kifejezett legőszintebb köszönetemet. — Begyűlt a zászlóra eddigél 128 frt. 30 krt. Debreczen 1884. aug. 23-án Lőrincz László bizottsági pénztárnok.

— **Jó dnyék-** ritkán kaphatók az idén. Ez a nyár nagyon szegény e tekintetben. Fimnon nemisajuknak látunk Csónka Dániel e l kereskedésben (kiszárad utca, az Európa kávéházzal szemben). Ez üzletben az a helyes szokás uralkodik, hogy az ott vásárolt s nétan éretlen vagy nem tökéletes dinnyék másal kieserlétnek vagy a pénz visszaadatik. Itt befözni való sárga dinnyék is kaphatók.

— **Tanügyi jelentés.** A debreczeni r. kath. algymnasiumnál a beiratások az 1884/5. iskolai évre országos h. 29. 30. és 31-ik napjain délelőtt 9—12 óráig tartanak. Ugyanezen napok délutánjain a felvételi, pótló és javító vizsgálatok eszközöltettek. Az iskolai év ünnepeley megnyitása szeptember hó 1-én történt. Az I. osztályra jelentkezők, vagy más tanintézetből jövők a rendelekek értelmében keresztlevelüket tartoznak felmutatni. Debreczen, 1884. aug. hó 23-án. Igazgatóság.

— **A nagyerdei gőzfürdő** bétón és kedden kazánüzítést zártva lesz.

— **A „Bika“ vendéglő** német étlapjai ellen kél ki a „Der Hirap“ egyik ciklikrója, s ez ellenében Fehér ur meggyőződötetett bennünket arról, hogy egy-két szükséges német szövegű étlap mellett mindig nyolcz-tiz magyar van. Nem lehetetlen, hogy valamelyik magyar ember kezébe német étlap kerül, de ez sohasem lehet szándékos.

— **Felülfizetések.** Folyó hó 17-én a szegedyházi kis erdőben „a magyar korona területén foglalkozó gazdatisztek és erdészek nyugdíj alapja gyarapítására“ rendezett táncvizigalom alkalmával felülfizettek: Mltos gróf Dégenfeld Gusztáv 10 frt, Kádár István 2 frt, Boeasán Elemér 2 frt, dr. Szepesházi István 1 frt, Erdődi Sándor 1 frt, Farkas Pál 1 frt, Fehér Manó 2 frt, Matolesy Gyula 5 frt, Ngos Danilovics János 4 frt, Hadházi Dezső 1 frt, Csiszár Géza 1 frt, Pozsgay György 1 frt, Csengeri József 7 frt, Klár

Dezső 2 frt, Balázi Béla 1 frt, Kriston Sándor 1 frt, Palgyay Sándor 4 frt, Friedman Sándor 4 frt, Ferenczi Béla 4 frt, Juhász Etele 1 frt, Strarek Ferencz 0 nagys 1 frt, Somosi András 1 frt, Stern Ignác 2 frt. Összesen 59 forint. Az illető felülfizetőknek a rendezőség hálás köszönetét nyilvánítja.

— **Debreczen város realiskolájában** az 1884—85. tanévre a beiratások folyó aug. hó 29-én kezdetnek meg és 30-án folytatottak. A beiratások minden napon 9 órától 12-ig eszközöltettek. Ugyanazon a napokon délután 3—5-ig a felvételi, pótló és javító vizsgálatok tartanak meg. — A beiratás alkalmával minden tanuló 6 frtot fizet első félévi tandíjúl, 3 frt 25 krt, az ifjúsági könyvtár gyarapítására, az évi értesítőre, bizonyítvány és feyelemi szabályért; ezenkívül még minden oly tanuló, a ki az intézetbe először iratkozik be 2 frt beiratási díjat. Szegény sorsa szorgalmas tanuló a tandíj fizetésétől felmentetnek. Debreczen, 1884. augusztus hó 20-án. — A realiskola igazgatósága.

— **Szerencsétlenség.** Kós a Dániel helybeli mészáros legény, tegnap vadászni ment két barátjával. Kint aztán nagy kört fogva elváltak egymástól. Kós a midőn egy homok domb aljában kapaszkodott fellele fegyverét hóna alá fogta, de oly vigyázatlanul hogy az elsült s az egész töltes jobb lába fején ment keresztül. Jajgatására barátai hozzá futottak s úgy találták meg borzasztó kínok között. Szülei házához szállították s valószínű hogy sérült lábát amputálni kell.

— **Szerb tövis.** A „Gillányi“ lovas kaszárnya mellett délfelől eső lovagló iskola környékén, egy kis térséget, nagyobb mennyiségű szerb-tövis borított el; ennek irtásának ideje akkor volna ugyan, mikor még magvai meg nem értek, és így a következő évben való kikélesre csirázási képességekre meg nem nyerték; de mivel ezek irtására kellő gond van fordítva, s e kis tér kiirtása is csak azért maradtott el mivel véletlenül az illetők figyelmét kikerülte, azért lett e körülmény itt felemlítve. F. B.

— **Érik a ringlót szilva** az egyleti kertben, a hol egész fatermesére vagy részletenként is szerződhetni az ott lakó főkeresz Flossmann ur Gusztáv vagy a délutánonkint rendszeren kint levő egyleti igazgató Windt Frigyes ural; figyelemztetjük erre a nemes gyümölcsök kedvelőit. — Az ujonnan épített üvegház is megérdemli az érdeklődők figyelmét, a mennyiben szakértők szerint czélszerűségi tekintetben mintául szolgálhat.

— **Virágkedvelőknek.** Búdy Kálmán ur régen ismeretes már városunkban arról, hogy kitűnő virágkertész. Kiállításokon mindig feltűnt gyönyörű virágaival. Most nyitnik nála a többek között egy sárga rózsza — Marseill Niel — mely nagyszerűségével valóban megragadja az embert. Nem emlékszünk rá, hogy valaha látnak volna ily remek példányt. Egy tövön most 28 rózsza nyílik s a legelső hajtástól a tetejéig minden ágon van virág. Igen kedves és gyönyörködtes látvány, mely megérdemli a megtekintést. Búdy ur igen szivesen megmutogatja virágait bárkinek s nagy előzetekességgel magyaráztatja azok nevéit és tulajdonságait. A ki nem sajtál hozzá fáradni, ott bizonyára kellemes meglepetésben részesül.

— **Sensatív eset.** H. Vámospécsről értesít tudósítók, hogy ott a héten Bóde Gábor városgazda cseledjét Hunyad Józsefet a mezőn éjjeli 11 óra tájban orozva megtámadták s kegyetlenül össze vissza késették, ugy annyira, hogy életéhez kevés a remény. A csendőség többeket befogott, de hasztalan, eddig még biztost nem lehet tudni, hogy ki lett legény a gyilkos, a gyanu mint mondják előkelő gazda embert terhel, — szerelem féltést mondanak alap okul.

— **A trónörökös és fenséges nejté** e hó 21-én baleset érte, ugyan is a himbergi vasuti állomástól Luxemburgba hajtattván, Rudolf trónörökös parancsára a kocsi egy dülön át, réten keresztül hajtott, a mi rövidebb és kényelmesebb ut, mint a poros országút. A rétre vezető uton a sorompó nem egészen volt kinyitva s a trónörökös pár kocsijának kereke a sorompó közé került, mire a kocsi földölt Szerencse, hogy a lovak rögtön megálltak. Ugy a trónörökös pár, mint a vadász és a kocsi kiestek az útszélre. A trónörökös bór-lehorzsolódásokat szenvedett; a trónörökösnek az ijedtsége kivül nem esett semmi baja. Ezen baleset okozta sérülése miatt nem vehetett Rudolf trónörökös részt a jübucki hadgyakorlatokban Gyógyulása igénybe fog venni néhány napot s feltétlen kíméletet igényel. A trónörökös egészen jól van.

— **Egy helybeli uri** háznál jó családból való 2 tanuló a szeptember 1-én kezdődő tanévre lakásra s teljes ellátásra felvétetik. Bővebb felvilágosítást ad szerkesztőségünk.

— **A cholera réme.** Henri Fouquier, a „Siécle“ marsellei születésű térczáiroja, a következőket írja legutóbbi ciklikében: „Marselleban a lakosság egy részében az a nézet volt elterjedve, hogy a betegeket az orvosok megmérgezik. Ezért vonakodtak attól sokan, hogy őket kórházba vigyék, s ezért találtak anyi embert holtan a saját lakásukon. A Pharo-kórházban, hol az orvosok olyan önfeláldozólag működtek, egy orvos kibocsátott egy kigyógyult choleraást a kórházból, s így szólt hozzá: „Nemde, fiam örülsz most, hogy

megszabadultál?“ — „Oh igen, orvos ur, annyival is inkább, mert nem hittem volna, hogy élve menekülök meg.“ — „Miért?“ — „Mert azt mondták, hogy nagyon sok a munkás s az orvosoknak meg kell a betegeket mérgezniük.“ — „S te azt valóban elhitted.“ — „Jó Isten! Ha a kormány parancsolta!“ — A praefectus ott állott, s hallotta ezt a párbeszédet. „Hát te is hitted, kérdé egy másik fölgögyultól, hogy itt benneteket megmérgeznek?“ — „Nem épen, de azért én is mondtam.“ — Mély fájdalomba kerül annak is a bizonyítása, hogy e párbeszéd tökéletesen igaz. E szavak az emberi ostobaságot a maga meztelenségében állítják elének a maga két formájában: a könnyenhibőségben, és a léhaságban. Tehát vannak emberek, akik elhiszik és ismétlik, a nélkül, hogy annak az iszonyára gondolnának, hogy a kormány elrendeli az emberek megmérgezését, s az orvosok annak engedelmesskednek. S ami a legszörnyűbb, e borzalmakat azok, akik elhitték, nem is találták olyan rendkívülinek. Ennyire vagyunk tehát Franciaország harmadik városában, amely tömve van iskolával, s nem reactionárius szellemű. S ezek a szegény lelki nyomorékok — választók s hivatványok a politika legkényesebb kérdései felett dönteni.

— **Dobrzanski-botrány.** Varsóból távirják a „Wiener Tagbl“-nak: Dobrzanski Miroszlávot, a lembergi hűtlenségi pörből ismeretes Dobrzanski Adolf fiát, kit a pétervári belügyminiszterium titkos missziókra használt, Paul ezredes felfofozta. E lépések az, hogy Paul ezredes ellen Dobrzanski Miroszláv hamis denuncziációt adott be. Az ezredesnek azonban a kém megfenyítése miatt le kellett mondania tisztí rangjáról.

A ref. főiskola pinczéinek vizes talaja.

A ref. főiskolai új épület pinczéinek nagyobb részében, már több mint egy éve, felvakadt a föld árja, s az óta azokat a legtöbb helyen 10—30 centiméter mélységű víz borítja. Szintugy a mult mint ez évben, több helyütt történtek már feltöltések s oly helyeken legalább járható a pince feke, ha nem kellőkép száraz is, mire nézve magasabb feltöltés kívántatnék.

Felszólaltam e tárgyban ezuttal azért, mert mikor e pinczék készültek, akkor is mondtam az építés felügyeletével közvetlenül megbizottak, hogy ne engedje a pinczék oly nagy mélységre leásatni, ha bár száraz években oly mély pinczék is használható lennének; minthogy magától a városi mérnöki hivataltól tudtuk, hogy a város e részében, épen a Főiskola tözsomszédságában eső Fűvészert területe a legalacsonyabb pont; — de e felszólalás akkor nem lett figyelembe véve.

A Főiskola udvarán vagy az épületen kívül az utcaonkint lévő csatornák azért nem segíthetnek e bajon semmit, mert a pinczék sokkal mélyebbek mint a csatornák, és így, azokba a pinczék vize le nem szívároghat, sőt alkalmasint épen az ellenkező is megtörténik.

A nyilvánosság utján pedig azért szóaltam fel, (értesítésem erről, az illető helyre előbb már beadván), mert a falak átmedvesedése miatt a czémenet vagy mésztörtek a víz felett köröskörül mintegy méternyi magasságban már a vízbe hullott; és hogy ha szakértők lennének szivesek érdeklődni ez ügyben, azok véleményüket nyilváníthatassák mimódon lehetne feltöltésen kívül vagy mellett még, a falaknak akár némileg kiszáritását vagy legalább kiszikkadását, akár azoknak gyors alsáletromosodásának akadályozását eszközölni?

Debreczen. 1884. Augustus 22-én.
Félegyházi Benjámin.

Közgazdaság.

A vetések állása. A földmivelés és kereskedelmi miniszterhez beérkezett hivatalos jelentések szerint az egész országban esővel és részben behordással vannak elfoglalva, mely munkálatokra, az utóbbi nyolcz napban elég kedvező időjárás volt. — Kárpásnövények általában szépen fejlődnek, csupán a dunántúli megyékből érkeztek sűrűbb panaszok tartós szárazság miatt. — Az erdélyi részeken uralgott mult heti esőzések a szüretre való kilátásokat csökkentették, a mennyiben az apró bogycok már most is rothadásnak indultak. Ugyanegyben és Zemplén megye mihályi járásában az emberek nagyobb károkat okoztak. — Munkások hiánya miatt ujjabban Heves, Gömör és Jász-Nagy-Kun-Szolnok megyéből érkezett panasz.

Legújabb.

(„Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai.)

Budapest. Aug 23 ó felsége Szögyeny-Marich Lászlót magyar főtárnok mesterré, Péchy Manó grótot magyar főkamarás mesterré kinevezte.

VASUT.

Debreczenbe érkezik:	
Budapestről	éjél 3 ó 45 p.
"	d. u. 3 ó 19 p.
Szatmárról	d. e. 11 ó 47 p.
"	este 8 ó 30 p.
Kassáról	d. e. 11 ó 15 p.
"	este 6 ó 50 p.
Nyiregyházáról	éjél 11 ó 39 p.

Debreczenből indul:

N. Vár d.—B. pest felé	d. e. 12 ó 07 p.
"	este 8 ó 50 p.
Szatmár felé	d. e. 4 ó 32 p.
"	d. u. 3 ó 49 p.
Kassa felé	d. e. 9 ó 45 p.
"	d. u. 3 ó 35 p.

Felölös szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Nyilt-tér.

IGÉRVÉNYEK.

Oszt. hitelintézeti sorsjegyre, huzás szeptember 1. főnyeremény 150,000.
4 1/2 frt. és bélyeg.

Oszt. vörös † sorsjegyek. Huzás szeptember 1-én. főnyeremény 100,000 frt.
Az ipar-egyesületi takarékos hitelintézetnél.

Ügyvédi iroda megnyitás.

H. Hadházi Debreczenbe költözvén ügyvédi irodámat kadas-utczai 1893. sorszámu házamban f. hó 1-én megnyitottam. Ügyvédi közbenjárást igénylők figyelmébe ajánlom magamat.
Debreczen 1884. aug 23.
Molcsányi János.

Azon szülők

kik óhajtkák fiaikat a német nyelv elsajátítása végett német ajku községbe a Szepességre adni — mint magán tanulók gymn. osztályt is végezhetnének — forduljanak Nikelszky Andor evang. lelkészhez Zsákócson u. p. Ménhard. Bővebb felvilágosítás Debreczenben Prunyi Gedeon urnál is nyerhető.

LENGYEL ÉS JURINITS

„KÉK OSILLAG“-hoz

főtér, Biedermann-ház.

Ajánlják a nagyérdemű közönség becses figyelmébe egész ujonnan fölszerelt női divat, vászon, pipere, rövidáru, női és férfi fehérműűzetüket.

